

Helse- og omsorgsdepartementet
Teatergata 9
0030 Oslo

28.03.2019

Høring – Endringer i abortloven

Norske Kvinners Sanitetsforening viser til regjeringens forslag til endringer i abortloven og har følgende innspill:

- **N.K.S. er mot en endring i abortloven**
- **N.K.S. mener saksbehandlingen i nemnden må endres**

- **N.K.S. er mot en endring i abortloven**

Som Norges største kvinneorganisasjon kjemper vi for kvinners rett til å selv bestemme over eget liv, livssituasjon og helse. Rett til selvbestemt abort er en av de mest grunnleggende rettighetene kvinnen har i samfunnet. Når lov om selvbestemt abort ble vedtatt sikret den alle kvinner rett til selvbestemt abort inntil 12 uker – uavhengig av årsak. Vi er således sterkt mot den foreslåtte endringen i abortloven.

Det foreligger ikke en medisinsk begrunnelse for å innføre nemndbehandling av tillatelse til fosterreduksjon. Argumentasjonen regjeringen bruker er at de mener det er et etisk skille mellom selvbestemt abort ved ett og av flere foster. Regjeringen innrømmer således at endringen i abortloven er mer symbolsk enn et praktisk forslag for å redusere aborttallene. Det gjør endringen enda mer dramatisk – den sender et tydelig signal om at kvinners selvråderett og rettigheter innenfor reproduktiv helse skal innskrenkes.

Likestilling, menneskerettigheter og likeverdige helsetjenester er under press i det internasjonale samfunnet. Mens man i flere tiår har tatt demokratisering og menneskeverd som en selvfølgelig utvikling, har man de siste årene sett en negativ vridning. Vedtatte rettigheter og viktige verdier er under press og har i enkelte land blitt reversert. Siden lov om svangerskapsavbrudd ble vedtatt i Norge i 1978 har den blitt endret flere ganger. Dette er imidlertid første gang man foreslår en innskrenking av rettighetene.

Reproduktiv helse er en viktig del av kvinners rettigheter, både i Norge spesielt og i verden generelt. Selve fundamentet som abortloven er tuftet på er kvinnens rett til selvbestemt abort. Dette fordi vårt demokratiske, likestilte samfunn mener kvinner skal ha mulighet til å bestemme over eget liv, helse og svangerskap. Å ta til orde for begrensninger i retten er et stort skritt i feil retning. Et skritt som underbygger en internasjonal trend Norge ikke bør ta del i.

- **N.K.S. mener saksbehandlingen i nemnden må endres**

Det fremlagte lovforslaget fjerner ikke muligheten til fosterreduksjon. Forslaget tar til orde

for å endre praksis til at alle slike saker skal behandles i nemnd. Dersom man skal gå over til en slik praksis er det viktig å legge til grunn to prinsipper: belastningen for de aktuelle kvinnene skal være minimal og endringen fra dagens praksis være minst mulig.

Ved vurderingen av en begjæring om fosterreduksjon begrunnet med helsemessige eller sosiale forhold skal nemnda, i henhold til retningslinjene for abortnemndens skjønnsutøvelse¹ og høringsnotatet, legge *vesentlig vekt* på hvordan kvinnen selv bedømmer sin situasjon. Vi mener at kvinnens egen vurdering av sin livssituasjon må *legges til grunn* for vurderingen og at nemnda ikke skal overprøve kvinnens egen vurdering av sin livssituasjon.

I kraft av å gå til det skritt å søke om fosterreduksjon har kvinnen allerede vurdert at belastningen å bære frem alle fostrene er for stor for henne. Det er kun kvinnen selv som fullt ut vet hva det betyr for henne å få flere barn enn hun klarer, og denne svært personlige og individuelle vurderingen bør ikke kunne overprøves av en nemnd. I dag overprøver nemnda i realiteten kvinnens egen vurdering av om hun klarer å bære frem og ha omsorg for flere barn. Det er nemnda som avgjør om den enkelte kvinnes livssituasjon innebærer en så stor belastning som lover krever, og ikke kvinnen selv.

Håndboken for abortnemndarbeid² illustrerer hvor vanskelig og sårbar denne vurderingen er. På bakgrunn av blant annet en samtale skal nemnda vurdere om en kvinnes egen vurdering tilfredsstillende lovens krav til om belastningen er stor nok. Er det forsvarlig og etisk riktig at vurderingen skal gjøres av en nemnd basert på deres kontakt med kvinnen?

Vi mener at de nasjonale retningslinjene for skjønnsutøvelsen i nemnda må endres. Primærnemnda er sammensatt av leger og de skal kun vurdere det medisinskfaglige i de tilfeller hvor det utelukkende er medisinske forhold kan gi rett til fosterreduksjon. Ellers er det kvinnens vurdering som skal ligge til grunn. En slik endring av retningslinjene vil innebære at belastningen for de aktuelle kvinnene blir redusert.

Vi støtter for øvrig høringsinnspillet fra Jordmorutdanningen, OsloMet.

Vennlig hilsen
Norske Kvinners Sanitetsforening

Grete Herlofson
Generalsekretær

Mette Hanekamhaug
Politisk rådgiver

¹ I-40/2001 Indikasjoner for innvilgelse av svangerskapsavbrudd etter utgangen av 12. svangerskapsuke - retningslinjer for abortnemndens skjønnsutøvelse

² Håndbok for abortnemndarbeid, Håndbok for abortnemndarbeid punkt 6.1.2.

